

gelasten, zoo hij te doen had met een die o-  
p-er had verwekt, of gevaarlijk scheen voor de  
publieke orde.

Die laatste uitzondering is door Pilatus op  
Jesus toegepast.

„Uitsluit van executie“ is aan Jesus niet gegund.  
Blijkbaar was Pilatus niet gerust. Hij dacht  
aan uitbreking van het fanatisme der Joden. En  
het is die angst van Pilatus, door de onrust  
van zijn conscientie nog verergerd, die oorzak-  
te hebben, en reeds voor dat en dāw gevangen  
te zijn genomen, op eenmaal, zonder een oogen-  
blik van verademing, heel zijn lijden doorwor-  
stelen moest, en eerst in zijn dood het einde van  
die worsteling bereikte.

Toen hadden vier soldaten last gekregen, om,  
onder bevel van een officier, de kruisstraf aan  
Jesus te voltrekken; en het was deze officier met  
zijn vier onderhebbende manschappen, die Jesus  
uit Pilatus' handen overnamen.

Wat voor de kruisiging noodig was, behoeft  
niet eerst aangegeven, maar lag gereed. De kruis-  
paal, de spade, de spijkers, de touwen en de  
kaune gemeytreden wijn, en de kan met edik.  
En zoo ging het naar Golgotha op weg. Spade  
en spijkers, touw en kan droegen de soldaten,  
maar den kruispaal moest Jesus zelf dragen.

Dat kruis moest hij dragen, niet een kort  
eind wegs, maar eerst heel de stad door, al de  
straten van het rechtshuis tot aan de poort langs,  
en toen van de poort naar de Hoofdschotel-  
plaats.

Dat kruisdragen bestond niet hierin dat de  
veroordeelde het dragen kon gelijk hij wilde,  
maar het kruis werd hem, met den dwarsbalk  
vōr de borst, over den linkerschouder gelegd,  
en de beide handen aan den dwarsbalk gebon-  
den.

Hieruit verklaart het zich dan ook, dat Jesus,  
door zoo aangrijpende inspanning, en rusteloze  
ontroering al die uren lang, uitgeput, zeer spoed-  
ig onder dit kruisdragen bevestigde.

Reeds onder het gaan naar Golgotha begon  
de kracht der menscheijke natuur hem te be-  
geven.

Kindelijk op Golgotha aangekomen, hebben  
de soldaten toen een gat in den grond gegraven,  
den opgerichten kruispaal daarin gezet, en den  
grond aangevuld, tot de paal goed vaststond;  
en dat alles onderwijl Jesus er sprakeloos bij  
stond, en het aanzag, en innerlijk beëidde voor  
wat te komen stond.

Want toen nu de paal gereed stond, hebben  
de soldaten Jesus aangevat, en hem niet alleen  
zijn opperkleed, maar ook zijn overige kleed-  
eren van het lijf getogen, tot hij, als een doem-  
schuldige die geen kleed meer waard was, onder-  
wijl het volk het aanzag, in hun midden stond.

Voorspands legden ze dien rok en de kleederen  
ter zijde, om ze straks te verdeelen en te ver-  
loten, en toen gingen ze tot de eigenlijke kruis-  
iging over.

Het kruis, in die dagen was niet zoo hoog,  
gemeenlijk hing de gekruisigde weinig meer  
dan twee voet hoog van den grond af.

Nu stak er onder aan het kruis een kleine  
balk uit, waarop de kruiseling met de beenen  
dwaars af hangende gezet werd. En terwijl één  
der soldaten hem tegen den kruispaal drukende  
vasthield, bonden twee andere zijn handen aan  
het dwarshout van het kruis, en sloegen hem  
de nagels door de handen.

Ten slotte werden de beide voeten met de  
voetpalmen tegen den kruispaal gekleerd, en ter-  
wijl de één soldaat de voeten alsoo vasthield, dreef  
de ander ook door die voeten de nagels heen,  
elke voet afzonderlijk tegen het hout gedrukt.

En toen was hij gekruisigd, en namen ze de  
kan met gemeytreden wijn, om hem te bedwel-  
men, opdat het lijden des stervens aan dien paal  
niet te vreeslijk zou zijn. Maar Jesus weigerde.  
Het smartgevoel van het lijden mocht geen  
oogenblik worden verdoofd.

Toen Jesus niet wilde, hielden de soldaten  
ook niet aan.

Hun bleef nog alleen de toewijding van den  
buit over, toen ze Jesus' kleederen onder hun  
vieren verdeelden.

En toen zetten ze zich bij den kruishevel  
neder, en de hoofdman over honderd bleef het  
aanzien.

En Jesus riep: „Vader, vergeef het hun, want  
ze weten niet wat ze doen.“

Daarop viel plotseling de duisternis in.

Een schemering van den nacht ontmoet  
het kruis en den kruishevel.

En zoo hing uw Jesus te sterven. En de  
vrouwen en bekenden, die er om stonden, ont-  
roerden van weedom des hartes.

Alleen de fanatieke priesters genoten van  
Jesus' doodstrijd.

Heel anders dan de Romeinsche officier die  
er bijstond, en die er wel niets van begreep,  
maar toch van oogenblik tot oogenblik al ster-  
ker, al duidelijker gevoelde, dat hier geen  
gewone terechtstelling plaats had, maar dat het  
hier een strijd gold tusschen de aarde en den  
hemel.

Het „Waarlijk, deze is Gods Zoon“, zal hij  
straks eerst uitroepen, maar vooruit reeds beëidde  
het in zijn hart, of hij zich in Jesus niet aan  
een hooger wezen vergreep.

Aldus is feitelijk de kruisiging van Jesus op  
Golgotha toegegaan, want men kent, uit nauw-  
keuring onderzoek de wijze waarop de Ro-  
meinen in die dagen gewoon waren den kruis-  
dood te voltrekken.

Als ge er bij wilt geweest, zou het dat ge-  
weest zijn, wat ge zoudt hebben gezien. En als  
de apostel Paulus aan de kerken van Galatie  
schrijft, dat Jesus Christus „voor hun oogen ge-  
schilderd was gekruisigd zijnde“ (Gal. 3: 1), dan  
blijkt hieruit, dat ook wij hierbij onze voor-  
stelling moeten laten werken, in dat lange ta-  
felmoeten inleven, en het doordenken moeten,  
als waren we er ooggetuigen van.

Ook de plaat en het schilderstuk mag ons  
hierbij te hulpe komen, mits onopgesmukt, wer-  
kelijk en waar.

Zelfs is het ongelooflijk wat diepen indruk op  
de ziel een waarlijk sprekende afbeelding van  
Jesus' kruisiging maken kan.

En toch, ook als dit aangrijpende tafereel ons  
klaar en zakelijk voor oogen staat, beëidde zich  
niemand in, dat dit alles was.

Ja, haast zouden we zeggen, wie dat alles  
was voor oogen zag, zag nog slechts een stukke  
van wat er op Golgotha wezenlijk plaats greep.

Er was op Golgotha nog zoveel meer, dat  
met het oog niet was waar te nemen, en toch  
even werkelijk, werkelijk in nog hooger zin, was.

Reeds die officier zag zoveel meer dan zijn  
onderhebbende manschappen. Nog veel meer  
zagen Jesus' bekenden die van verre monden.  
En wat moet niet een Maria, een Johannes, die  
als verstomd van verre stonden, ontwaard, door-  
worsteld, en meegelden hebben, waar zelfs die  
officier en die bekenden nog geen flauw begrip van  
hadden.

Er greep op Golgotha niet alleen een hand-

tastelijke terechtstelling, maar veel meer nog  
een geestelijke worsteling plaats, die tot door het  
bloed der ziele ging, en waarvan niets, niets  
zag of merkte, wiens oog voor wat in de gees-  
telijke wereld gebeurde, nog gansch blind was.

Maria en de jongeren, die niet gansch blind  
meer waren, hebben er daarom iets meer van ge-  
zien. Maar toch, ook zij zagen nog slechts zwevende  
schaduwen, en God alleen zag uit den hoogte  
in volle klaarheid, wat er bij en onder die kruis-  
iging en aan dat kruis, door Jesus' geest tegen  
Satan en zijn demonische geesten geworsteld is;  
wat er in die ure van bovenmenscheijk lijden  
gestreden is, om een wereld voor eeuwig te  
redden; hoe dat kruis, ja, waarlijk een albaar  
was; en hoe op dat altaar het Lam Gods zijn  
zelfofferande volbracht, om het recht zijns Va-  
ders te doen zegelpralen.

Niemand, sprak Jesus, kent den Zoon dan de  
Vader, en zoo is er ook in die ure geen crea-  
tuur, geen mensche of engel geweest, die deze  
grondelooze diepte van Jesus' lijden gepeld heeft.

Van menschen onbegrepen, en alleen door  
zijn Vader gekend, is uw Jesus in die nachtelijk  
donker van den dood ondergegaan.

En daarom zeg nooit, dat ge nu althans Gol-  
gotha verstaan hebt.

Iets moogt ge er van gissen, en is uw ziels-  
liefde voor uw Heiland doorleven, maar weten  
dat er in dien drinkbeker was, dien de Vader hem  
gegeven had, zult ge nooit.

Dat verstand Hij alleen, die dien beker des  
lijdens voor den Zoon zijner liefde, om u te  
redden, gemengd had.

En toch is er iets, dat de Hellige Geest aan  
een legelijk van Gods uitverkorenen, op een  
bijzondere, voor hem alleen geldende wijze, van  
dat kruis van Golgotha openbaart.

Op dat kruis droeg Jesus onze zonden. Zoo  
getuigen het u zijn apostelen. Zoo beëidde het  
Christus' kerk alle eeuwen door. Zoo is het be-  
tugigd ook aan uw eigen hart.

Onze zonden!

De uwe, de mijne, die van al onze broederen  
en zusters, die ten leven herboren zijn.

En nu, wat kent, wat verstaat ge daarvan  
beter dan uw eigen zonden, en wie kent, wie  
verstaat uw zonden anders dan uw God en  
Hij zelf?

En daarom, als de Hellige Geest, bij het  
licht des Woords, u in de diepte uwer zonden  
inleidt, wat doet die Trooster van uw hart dan  
anders, dan in die kennis uwer eigen zonden u  
een maatstaf bieden, om het lijden en het  
sterven van uw Heiland op een gansch enige,  
geheel persoonlijke wijze te leeren verstaan,  
zooals dat sterven bij u hoort, u innerlijk ont-  
roeren, u tot wederliefde verwekken kan, en  
voor u de rijke volle openbaring kan worden  
van de verzoenende, de erbarmende, de uit-  
delgende genade uws Gods.

En daarom er staan twee wegen voor u open,  
om Golgotha in uw eigen ziel te ondergaan,  
en met uw Jesus gekruisigd te worden, en met  
hem te sterven, opdat ge met hem leven moogt.

Den éénen weg ontsluit u de Schrift, die u  
verhaalt wat voor oogen was, en u wijst op het  
mysterie dat in Golgotha school.

Die weg is voor allen gemeen.

Maar de tweede weg is persoonlijk, voor elke  
ziel afzonderlijk, voor haar alleen te betreden.  
En die tweede weg is de weg door de diepte,  
door de kennis van uw hart, door de zelf-  
aanklacht van uw verzondigd bestaan, en ver-  
zondigd leven, en verzondigde genade.

En als ge dan met uw zielbeëid in deze  
zee van uw zonden wegzinkt, en ge hoort hoe  
bij al Jesus' lijden, er dit nog aan heft be-  
gripen, dat ge ook dien last uwer zonden op  
uwer stervenden Heiland hebt gelegd, dan verstaat  
ge het, hoe er op Golgotha nog *soo iets*  
heel anders geleden is, dan het doorboren van  
de handen.

En doorvlijmen van de ziel van uw Heiland;  
een hem wonden, dat niet die krijgsknechten,  
maar dat gij, met al Gods heiligen, hebt ge-  
daan.

Amsterdam, 27 Maart 1896.

### Te ver gezocht.

In den regel laat de pers zich niet in  
met wat voorvalt in de studentewereld.

Slechts nu en dan, als er iets hoog ver-  
blijdends of uitermate ergerlijks voorviel,  
kwam ook die schier op zich zelf staande,  
geheel eigenaardige wereld op de tong.

Het bevreemde ons deswege eniger-  
mate, toen we onlangs het bericht zagen  
opduiken, dat eenige studenten van onder-  
schiedene Hoogescholen hier te lande, saam,  
zeker gezelschap gevormd hadden van ge-  
loovige jongelui, om ook andere jongelui tot  
bekeering te roepen en inmiddels in de eigen  
lamp de olie niet te doen ontbreken, opdat  
de vlam helder licht mocht geven.

Ons schijnt een gezelschap, dat zich aan-  
eensluit voor onderlinge sterfing van gees-  
telijk leven iets zoo intims, zoo teeder van  
aard, dat we nog niet vatten, hoe zulk een  
bericht naar de pers verzeilde.

Voor den speurgeest der pers pleitte het  
zeer zeker, maar minder voor haar kie-  
sche bescheidenheid, een bescheidenheid  
die haar althans, waar het zulk een zuiver  
intieme zaak gold, schoon zou hebben ge-  
staan.

Doch langs wat kanaal ook in de pers  
terecht gekomen, het bericht prijkte er nu  
eenmaal, met naam en toenaam, met op-  
gave van repraesentanten der vijf instituti-  
ngen van Hooger onderwijs, met aanwijzing  
van wie praeceptor en wie secretaris was, en  
ook met extract uit de statuten.

Voor die heeren studenten zelve zeker  
uiterst pijnlijk zulk een indiscretie!

Verbeeld u, dat ge als volwassen man-  
nen u met eenige anderen verbondt, om  
elkander onderling aan te vuren tot hoog-  
houding van den standaard des geestelijken  
levens, en dat men dat in de courant zet!

En hier geldt het, nog maar studenten!

Doch het lag er nu eenmaal toe, en zoo  
kwam tevens uit, dat deze studenten, om  
toch een basis te hebben, want een huis op het  
zand bouwen gaat niet, tot grondslag hadden  
genomen, niet de Hellige Schrift, niet de  
Nederlandsche Geloofsbelijdenis, niet den Hei-  
delberger, zelfs niet de Twaalf Geloofs-  
artikelen, maar alleen *de erkenning van*  
*Jesus Christus als den Zoon Gods en den*  
*Verlosser der wereld.*

En natuurlijk, meer was niet noodig, om  
de tegenstanders van den Gereformeerden  
naam tot leedvermaak te verlokken.

Studenten van Kampen en studenten van  
de Vrije Universiteit, die openlijk de Gere-  
formeerde beginselen verloochenen; weer  
op het laest versleten standpunt gaan staan,  
dat leerstukken er niet toe doen; en zeggen,  
dat zelfs de Schrift geen band behoefte te  
vormen, als men Jesus maar bedoelt.

Niet eens zelfs het standpunt van Prof.  
Gunning in zijn latere toelichting, want die  
nam er de Schriften dan ten minste nog bij,  
toen hij schreef: *Jesus Christus naar de*  
*Schriften.*

Wel bezien eigenlijk niets anders dan het  
Groninger standpunt, ja zelfs een standpunt  
waarop heel wat Modernen zich plaatsen.  
Jesus Christus de Zoon Gods en de Ver-  
losser der wereld, maar immers het was  
een formule, die, op de Joden en de Athe-  
isten na, zoo wat ieder belijdt, mits het  
maar aan een ieder persoonlijk bij blijve  
staan, te zeggen, wat hij met „Zoon Gods“  
en „Verlosser der wereld“ bedoelt.

Al spoedig schoot dan ook de Groninger  
redacteur der *Kerk. Courant* uit den hoek,  
om over deze gebeurtenis zijn hooggestemde  
blijdschap uit te spreken.

Het was nu reeds gedaan met de Gere-  
formeerde beweging. Zie maar, studenten  
uit den Gereformeerden hoek vereenigen  
zich nu reeds op een grondslag, „waarvoor  
men nog voor weinige jaren zou geëid  
hebben.“

Soortgelijke betuigingen van hooge inge-  
nomenheid met dat prijsgeven door Gere-  
formeerde studenten niet alleen van de  
Gereformeerde beginselen, maar feitelijk van  
geheel het Confessioneel standpunt, vond  
men ook in andere bladen, en het *Ned.*  
*Volkblad* maakte er zelfs een halszaak voor  
de kerkistische drijvers van.

Heel de zaak was een slag in het aange-  
zicht van hem, die tegen de „verflauwing  
der grenzen“ had durven waarschuwen.

Immers, hier was nu de verflauwing, ja  
de uitwisseling der grenzen volkomen.

Hoor slechts:

Hier kan men van zeggen: geen blijder maar  
in twintig jaar! Het is een groote schrede nader  
naar de verzoening tusschen de Protestanten, die  
op eenzijdigen bodem des geloofs staan, die één-  
zelfde Heiland belijden. De kunstmatig aan-  
geblazen en opgetuigd opegehouden kloof,  
aangeblazen en opgehouden door diegenen die  
er plezier in en belang bij hebben — blijken het  
dan toch niet te kunnen uithouden tegen de ru-  
rige, maar stille werking van Gods Geest.

De kerkistische heeren bouwen schuttingen en  
muren, en zijn aanhoudend in de weer, nacht  
en dag, om die staketsels na te zien en op te  
verven — moeten zij niet waken tegen „ver-  
flauwing der grenzen“ en tegen „verzakking van  
het kerkelijk bewustzijn“? De Heere komt, als  
bij Babels toren „neder om te zien“ wat de men-  
schen uitvoeren, daar vallen de schuttingen, en  
de zoo streng in afzondering gehouden kinderen  
Gods reiken elkaar de hand.

Is dat geen verblijdend teken? Christus  
houdt zijn Gemeente in stand en geneest de  
breuken, juist als de scheurmakers denken dat  
zij 't gewonnen hebben. Christus houdt zijn  
Gemeente in stand, en daarom trekken wij er  
ons weinig van aan, en maken er ons in eenen  
deele bezorgd over, al zou de een of andere  
Groote in Israël morgen-den-dag iets nieuws uit-  
vinden om de broeders van elkander te jagen.

Waarom neemt men als Formulier van Eenig-  
heid niet de XII artikelen des Geloofs aan?  
Verschil van mening zal er altijd wel blijven  
en dat is goed ook, anders komt de dood in  
den pot! — doch dat verschil behoefte geen Shib-  
boleth te worden waarom men elkander dood-  
slaat.

Vergissen we ons niet, dan zullen de met  
naam genoemde studenten, het hoogst on-  
aangenaam vinden, dat men op die wijze,  
iets wat hun persoonlijk geestelijk leven  
raakt, op die wijze op straat uitdraagt, en  
zich door zulk een wierook van verdachte  
zijde al zeer weinig „geestelijk gesterkt“  
voelen.

Wij zullen hun namen dan ook niet noe-  
men in ons blad; maar nu de zaak eenmaal  
publiek is gemaakt, en men hun allerlei  
boze intentiën toedicht, toch een enkel  
woord te hunner verdediging zeggen.

Het heeft er eenvoudig niets van, dat de  
studenten der Vrije Universiteit en van  
Kampen nu eens publiek wilden demon-  
streeren, om tegen de Confessie hunner  
kerken, tegen de beginselen van hun scholen,  
en tegen den geest van het hun gegeven  
onderwijs protest aan te teekenen, en zich  
schrap te zetten tegenover hun commilito-  
nes.

Het is volstrekt onwaar, dat onze jongelui  
naar de verflauwde Ethische richting zijn  
overgelopen, en gekuifde Groningers in den  
dop zijn.

Wat aanleiding tot deze eenvoudige daad  
gaf was heel iets anders; en was aan alle in-  
tentie om vijandig tegen de stichting waar ze  
studeeren, op te treden, volkomen vreemd.

Zelfs is heel de zaak niet uit hun eigen  
initiatief opgekomen, maar aanleiding er toe  
gaf een poging van een Engelsche studen-  
tenvereeniging, om ook een continentale ver-  
takkig te krijgen.

Men kent de Engelschen in hun wijze  
van propaganda drijven. Hunner is het talent  
van wilskracht, het talent van praktisch  
handelen, het talent van organiseren.

Zij sluiten zich nooit in hun land op. De  
wereld is hunner. En nauwelijks heeft eenige  
actie, welke ook, in Engeland zekere vaste  
vormen aangenomen, of de vraag wordt  
aanstonds openbaar, om er het buitenland  
voor te winnen.

Zij alleen stichtten een „Britsch en buiten-  
landsch Bijbelgenootschap.“ Zij alleen rustten  
niet, eer de *Evangelische Alliantie* haar ver-  
takkig in alle landen vond. Zij zijn het, die  
aan den *Bond tegen de Vaccinatie* een inter-  
nationaal karakter gaven. De *Brighton*  
*beweging* kon niet rusten, eer de *foreign*  
*pastors* ter meeting opkwamen.

Dat ligt in het Engelsche karakter.

Zelfs de socialistische vorderden geen stap,  
voordat hun groote Duitse denkers naar  
Engeland waren overgestoken, en te Londen  
de *Internationale* gesticht hadden.

Er lag dus niets hoegenaamd vreemds

in, dat, toen in de studentewereld van  
Engeland en Schotland een machtige be-  
weging was ontstaan, om in deze ongeloo-  
pige kringen, de geloovige studenten kloeker  
voor de belijdenis van hun Heiland te doen  
uitkomen, de wensch al spoedig in hen op-  
kwam, om ook op den geest der Universi-  
teiten op het vasteland ten goede te werken.

Ook in Engeland toch is het geen ge-  
heim, dat de geest van de studentewereld  
aan de Duitse, Fransche en helaas, ook  
Nederlandsche universiteiten maar al te veel  
te wenschen overliet.

Ook ten onzent was in Leiden, Gronin-  
gen enz., die geest zoo weinig Christelijk,  
dat de enkele belijdende jongelieden die er  
nog waren, zich of lieten medeleiden op  
verkeerde paden, of isoleerden van de massa.

Zoo was het bijna natuurlijk, dat men  
zich in Engeland afvroeg, of men niet een  
hand kon uitsteken, om in de schuilende  
belijders aan onze Universiteiten den Chris-  
telijken moed te verlevendigen en voor de  
belijdenis van den Christus te behouden of  
te winnen, wie anders dreigden verloren te  
gaan.

En wat lag er meer voor de hand, dan dat  
deze Engelsche studenten, eenigszins verast  
over het feit, dat ze in Nederland twee in-  
richtingen van Hooger onderwijs vonden,  
waar zoogoed als alle jongelui voor hun  
belijdenis uitkwamen, zich in de eerste plaats  
tot deze beide wendden?

Hier kwam nog iets bij.

Die actie in Engeland had tevens een

missionair doel.

Engeland, dat de zeeën van heel de we-  
reld voor zijn vloot opeischt, en zichzelven  
beschouwt als het land, dat in Azië, Afrika  
en Australië moet heerschen, moet krachtens  
dezen nationalen karakter, wel meer dan  
eenig ander land, het land der Zending zijn.

Engeland is schatrijk, Engeland heeft on-  
afzienbare koloniën, Englands mannen heb-  
ben er lust aan, om de wereld in te trek-  
ken, geen wonder dus dat Engeland zeer  
wel een tien duizend zendingen zou kunnen  
gebruiken en kunnen bekostigen.

Zelfs dat cijfer ware nog niet te hoog,  
maar eer te klein. En toch het aantal uit-  
gezonden mannen haalt er in de verte  
niet bij.

Vandaar de drang in Engeland, een  
drang door de Regeering, door alle koloniale  
besturen, door de machthebbers op elk  
gebied, gestuurd, om toch maar het aan-  
tal te vermeerderen van hen, die zich voor  
dezen geestelijken dienst in de koloniën, en  
voor de nog te veroveren wingewesten be-  
schikbaar stellen.

Jaar op jaar stroomden er uit Engeland  
tien duizend jonge mannen uit, die op avon-  
tuur en winstbejag uitgaan, waarom kon  
het volrijkere en rijkere Engeland dan niet  
minstens elk jaar een driehonderd zendingen  
uitzenden?

Mits dan niet de zwakke broederen, maar  
mannen van talent en veerkracht. Niet  
half ontwikkelden, maar mannen van dege  
studie. Niet de minsten maar de besten  
onder de broeders, om ginds in die lau-  
den tegelijk den Naam van Jesus en Eng-  
lands naam groot te maken.

Zoo sprak het vanzelf, dat deze actie  
onder de studenten in Engeland tevens een  
nationaal karakter kreeg; en niet zonder  
vrucht, want nu reeds verklaarden zich  
vele honderden studenten bereid om in de  
koloniën te gaan dienen.

Ook deze gedachte brachten ze daarom  
naar Duitsland en Nederland over. Ook  
ten onzent is de zendingssijver nog zoo  
flauw. Jonge mannen van genialen aanleg,  
van hoog karakter en zeldzame talenten  
stonden hier nog bijna nooit op, om zich  
aan de zending te wijden. Wat dusver uit-  
ging, waren meestal goed gezinde, trouwe,  
vrome jonge mannen, maar die in  
graad van ontwikkeling niet veel hooger  
stonden, dan de middenklasse.

Is het dan zoo onbegrijpelijk, dat enkele  
studenten hier te lande, toen ze voor het  
eerst, en schier plotseling, met deze Engeli-  
sche vrienden, met hun actieve wijze van  
doen, met hun besliste wijze van handelen,  
met hun cordaat optreden, en met hun gees-  
telijken toon kennis maakten, door het vuur  
van hun geestdrift zelve in geestdrift ont-  
stoken werden?

Dien invloed ondergaat een ieder, die uit  
onze kleine verhoudingen, en trage manieren  
en minder bezielde vormen, oversteekt naar  
der Britten land, en met hun bestaanswijze,  
ook op Christelijk en geestelijk gebied ken-  
nis maakt.

In Engeland is alles op zoo groote schaal,  
zoo flink aangevat, zoo hoog van toon, zoo  
vormelijk onberispelijk, zoo warm, vol veer-  
kracht, dat het op ons, Nederlanders, die  
sinds onze glorie ondergang, in zeldzame mate  
de gave bezitten, om het vreemde boven  
het *Nederlandsche* te waardeeren, een schier  
onweerstaanbare invloed uitoefent.

Veel werkte het daarom onder ons nog  
wel niet, want nog is slechts een vialt  
jonge mannen genoemd, die zich voornamen  
de pastorie voor het zendingstation uit te  
ruilen; en als het goed was, moest er elk  
jaar uit ons land minstens een vijftigtal *Dien-  
aren des Woords* naar onze groote koloniën  
uitgaan; maar het is toch iets.

Niet dat deze vier er daarom reeds zijn;  
want de kerken zullen moeten oordeelen, of  
ze er goed genoeg voor zijn. Maar het is  
toch een *begin*, en indien de propaganda  
van deze Engelsche studenten ten gevolge  
mogge hebben, dat er voortaan een geregelde  
toeloop naar de Vrije Universiteit komt van  
jonge mannen, die onze Zending uit haar  
verval willen helpen opbeuren, zullen we  
reeds daarvoor hun zeer dankbaar moeten  
zijn.

Ja, we gaan nog verder.

Onder onze jong'e mannen kan een ver-  
levendiging van ons Christelijk leven soms  
helptaan werken.

Te veel verge men niet van hen. Op die  
jonge jaren verslakt het „ment en de  
opwinding zoo dikwijls den „verheids-

zin. Niemand minder dan Spurgeon heeft  
later op den kansel als bestrijders der  
Schrift teruggevonden diezelfde jonge man-  
nen, die aan zijn Seminarium in gelijken  
hoogen geestelijken toon zich opgewonden  
hadden.

Zijn teleurstelling was bitter.

Maar als men matig blijft, en aan het  
kunstmatige weet te ontkomen, ligt er toch  
iets heerlijks in, als ook onder jonge man-  
nen de zin wakker wordt, om allerlei gesnap  
en gebeuzel er aan te geven, en zich op  
meer ernstige wijze bezig te houden met  
wat brengen kan op hooger en heiliger  
terrein.

Dat is nu wel niet altoos vol te houden.  
Een hoog die te sterk gespannen wordt  
springt. Maar juist daarom is te midden der  
gewone zoelte een frische zuidenwind toch  
verwikkeld.

En al kennen we het gevaar, ook het  
geestelijk gevaar aan elke opwekking verbon-  
den, ze kan toch ook zeer wel iets goeds  
achterlaten.

In dezen samenhang bezien is derhalve het  
gebeurde alleszins verklaarbaar, ook zonder  
de boze intentie, die men aan onze stu-  
denten toeschreef, en kan er ook o. i. een  
vrucht van achterblijven.

Want al geven we nu grif toe, dat die  
vrucht in gevaar wordt gebracht, zoo  
men bonden gaat sluiten op een basis  
als hier werd aangenomen; ja, zelfs dat  
men wel zal doen met hier geen Engeli-  
sche kopie, maar een *Nederlandsch origineel*  
te leveren, — toch kunnen we het daarom  
niet zoo euveld duiden, dat jongelui, op hun  
leeftijd, hoeksteen en fundament verwisselden,  
en niet genoegzaam indachtig waren, aan  
de eigen roeping die God Almachtig aan  
elk land, en zoo ook aan onzen landaard,  
en aan ons volk, in onderscheiding van  
andere volken, en ook van Engeland, ge-  
geven heeft.

Dat toch zijn fouten die zich corrigeren.  
Deze jonge mannen, die voor den Naam  
des Heeren uitkomen, bezitten ook broe-  
deren onder de Christenen van rijper leeftijd,  
allereerst onder hun Directeuren, Curatoren,  
en Hoogleraren.

En op deze rust de heilige plicht, niet  
om met een kouden waterstraal hun pas  
ontvokte geestdrift te blusschen, maar om  
wat er uit Christus in deze actie mocht  
zijn te leiden en vruchtbaar te maken.

We zeggen daarom nog volstrekt niet,  
dat ze aanstonds de basis van deze vereenig-  
ging veranderen moeten.

Dat zoo een dogmatisch twistgeding in  
het leven roepen, dat aan studenten niet  
voegt.

Natuurlijk deugt een basis niet, waarop

Roomschen, Griekschen, Protestanten, en  
onder deze Gereformeerden, Lutherschen,  
Doopsgezinden, Ethischen, Groningers en  
zelfs Modernen kunnen saamwerken.

Zoo te formuleeren is echt-Engelsch. Bij  
ons, hier